

Tobias Grahn
Högskolekansliet
Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Utbildningsdepartementet

Yttrande över delredovisning av regeringsuppdraget att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbeten

Utbildningsdepartementet har remitterat delredovisningen av Universitets- och högskolerådets, Vetenskapsrådets och Vinnovas regeringsuppdrag att främja ansvarsfull internationalisering vid utbildnings-, forsknings- och innovationssamarbete. Högskolan Kristianstad yttrar sig nedan i korthet om utredarnas förslag.

De utredande myndigheterna Universitets- och högskolerådet, Vinnova och Vetenskapsrådet föreslår ett system för ansvarsfull internationalisering som bygger på en ansvarsfördelning på tre nivåer: nationell policy, nationella riktlinjer och lokala riktlinjer anpassade till den egna verksamheten. Mot bakgrund av de säkerhetsmässiga och geopolitiska utmaningar som redogjorts för i till exempel Säkerhetspolisens årsberättelse 2023/2024 och promemorian Ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och högskolor (U2024/00153) ser högskolan förslaget som motiverat. Högskolans vill dock framföra synpunkter på hur policy, riktlinjer och ett nationellt myndighetsstöd bör utformas.

Nationell policy

Högskolan stödjer, i likhet med SUHF, tanken att en övergripande policy beslutas av regering eller riksdag. Det är dock viktigt att se till att en nationell policy följer subsidiaritetsprincipen, det vill säga att beslut fattas så nära den berörda verksamheten som möjligt.

Nationella riktlinjer

Avseende nationella riktlinjer är det av största vikt att dessa lämnar utrymme för myndigheternas egna avvägningar och bedömningar. Till exempel kan riktlinjer svårligen ersätta, men möjligen genom kriterier underlätta, lärosätenas egen kännedom om sina partneruniversitet. En diskussion om detta förs också på

sidorna 58-63 i delrapporten. Väl utformade nationella riktlinjer skulle kunna vara av stor hjälp för lärosätena. Till exempel skulle gemensamma grundprinciper kunna underlätta arbetet för att identifiera skyddsvärda forskningsdata och hitta rätt balans mellan säkerhetsmässiga hänsyn och ansatsen att bidra till ett mer öppet system för tillgängliggörande av forskning. Mindre väl avvägda nationella riktlinjer skulle däremot kunna bromsa internationaliseringen av svenska lärosäten. Till exempel skulle ett långtgående beaktande av samtliga fem dimensioner av ansvarsfull internationalisering, diskuterade på sidorna 17-19, kunna leda till ett läge där regeringens ambitioner att främja internationalisering av högre utbildning hämmas. Den administrativa bördan av internationellt samarbete, som i alla avseenden tar hänsyn till de fem dimensionerna, skulle därtill öka väsentligt.

Riktlinjerna behöver vara väl avvägda och därvidlag anser höskolan att den danska modellen (beskriven på sidorna 101-104 i delrapporten) kan vara värd att ta intryck av. I Danmark var lärosäten och statliga forskningsfinansiärer delaktiga i att ta fram de nationella riktlinjerna och kommittén som arbetade fram desamma hade som utgångspunkt att öka medvetenheten om riskerna utan att försvåra internationellt samarbete. I riktlinjerna, som publicerades 2022, framhölls också att nya åtgärder för ansvarsfull internationalisering skulle stå i proportion till riskerna och inte fick begränsa forskningens oberoende eller frihet. I arbetet med de svenska riktlinjerna bör även SUHF:s checklista för internationella samarbeten användas. Denna inkluderar, exempelvis, även personlig säkerhet för lärosätets och samarbetspartens personal.

Lokala riktlinjer

Höskolan instämmer i att enskilda lärosäten, forskningsfinansiärer och andra bör utarbeta riktlinjer som är anpassade för den egna verksamheten. Om vägledande nationella riktlinjer införs bör dessa integreras i de lokala direktiven. Höskolan kommer att påbörja arbetet med att ta fram lokala riktlinjer för ansvarsfull internationalisering under hösten 2024.

Myndighetsstöd

I linje med hur de utredande myndigheterna resonerar i delrapporten kan en uppsättning nationella riktlinjer behöva kompletteras av ett myndighetsstöd som kopplar samman säkerhetsmyndigheter och lärosäten. Höskolan har yttrat sig positivt om ett dylikt förslag till myndighetsstöd i yttrandet gällande promemorian om ökad kompetens i säkerhetsfrågor vid universitet och höskolor (U2024/00153). Ett sektorsanpassat, praktiskt stöd skulle vara av värde för att underlätta lärosätenas intensifierade arbete med säkerhetsfrågorna. Att inrätta en sådan instans ligger även i linje med rekommendationerna från kommittén som arbetade fram de danska riktlinjerna gällande ansvarsfull internationalisering. I dessa benämns det som ett ”ständigt utskott på ledningsnivå”. Lösningen med en nationell kontaktpunkt för kunskapssäkerhet som hanterar såväl enklare som mer komplexa frågor har av allt att döma varit framgångsrik i till exempel

Nederländerna. Funktionen bör inrättas inom ramen för nuvarande myndighetsstruktur och, som i den nederländska modellen, ha mandat att ta del av inofficiella och konfidentiella uppgifter för att kunna vara effektiv i sitt arbete.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Håkan Pihl och Tobias Grahn har varit föredragande.

För Högskolan Kristianstad

Håkan Pihl
rektor

Yttrande ansvarsfull internationalisering HKR

Slutgiltig revideringsrapport

2024-08-26

Skapad:	2024-08-26
Av:	Birgitta Munkhagen (birgitta.munkhagen@hkr.se)
Status:	Signerat
Transaktions-ID:	CBJCHBCAABAAES_HinpwJ_WfB2JzpVp7E_WsDUOYjpOk

”Yttrande ansvarsfull internationalisering HKR” – historik

- Dokumentet skapades av Birgitta Munkhagen (birgitta.munkhagen@hkr.se)
2024-08-26 - 09:02:47 GMT – IP-adress: 194.47.34.127
- Dokumentet skickades med e-post till Håkan Pihl (hakan.pihl@hkr.se) för signering
2024-08-26 - 09:03:14 GMT
- E-postmeddelandet har visats av Håkan Pihl (hakan.pihl@hkr.se)
2024-08-26 - 10:13:20 GMT – IP-adress: 90.233.210.13
- Dokumentet har e-signerats av Håkan Pihl (hakan.pihl@hkr.se)
Signaturdatum: 2024-08-26 - 10:13:44 GMT – Tidskälla: server – IP-adress: 90.233.210.13
- Avtal har slutförts.
2024-08-26 - 10:13:44 GMT